

Ieguvumi no suttu lasīšanas (Ajahn Brahmali)

Šovakar es popularizēšu budistu suttas. Es runāšu par lekcijām, ko Buda sniedza pirms 2500 gadiem. Tā ir interesanta un brīnišķīga vēsturiska realitāte, ka tas, ko mēs saucam par budistu suttām patiešām ir Budas vārdi.

Es vēlāk iespējams runāšu par to kā mēs varam to zināt un būt par to droši, bet tas ir apbrīnojams vēsturisks fakts, ka pēc 2500 gadiem vēl joprojām ir saglabāties tas, ko Buda runājis.

Es gribu runāt par to, kāpēc suttas ir svarīgas un kāpēc mums kā budistiem vai cilvēkiem, kas ir ieinteresēti budismā, suttas ir jāstudē, ko tas mums var dot, un kāda tam vieta budisma praksē.

Ar šo es ceru pievērst cilvēku uzmanību suttām un iedrošināt tās sākt lasīt un tādejādi gūt iedvesmu no paša Budas vārdiem, jo es uzskatu, ka tas ir ļoti svarīgs aspekts budisma praksē.

Pēdējos 16 gadus, kopš esmu mūks, šad un tad ceļojot, es esmu redzējis diezgan daudz no budisma pasaules. Tas, ko es atklāju, ir, ka runas, ko cilvēki klausās, mācības, ko cilvēki lasa, gandrīz vienmēr ir dažādu skolotāju runas un mācības – dažādu tradīciju (Goenka, Visuddhimagga, Abhidhamma u.t.t.) mūku, mūķeņu un laicīgo budistu mācības. Visi praktizē vadoties pēc kādas konkrētas domu sistēmas, sekojot konkrētam skolotājam. Bet cik bieži mēs dzirdam kādu sakām, ka viņš praktizē vienkārši Budas tradīcijā, to nesaka neviens.

Katram ir cita tradīcija, kurā praktizēt. Tas redzams atkal un atkal. Kad cilvēki lasa grāmatas vai klausās runas, tad tās ir konkrēta skolotāja mācības. Dažreiz tā ir Tibetas tradīcija, Mahajānas tradīcija vai kāda apakštradīcija Teravādas budismā, bet ļoti reti tie ir paša Budas vārdi. Ļoti žēl, ka tas tā ir. Šajās tradīcijās ir daudz labu lietu, tās nav ne sliktas, ne ļaunas, noteikti nē. Taču lieta ir tāda, ka mēs nevaram pavisam noteikti zināt, cik precīzi šajās tradīcijās tiek atspoguļoti Budas vārdi, ja vien mēs nelasām suttas paši un nezinām, kas tajās mācīts.

Tam, ka cilvēki pievēršas dažādām tradīcijām un nevis paša Budas vārdiem, ir vēsturisks iemesls: pirms parādījās suttu tulkojumi uz modernajām valodām, tās ļoti ilgi, apmēram 2000 gadus, bija pieejamas tikai pāli valodā un sanskritā. Ilgu laiku suttas gandrīz neviens, izņemot ļoti nedaudzus mūkus un mūķenes, nevarēja lasīt. Tātad suttas bija pieejamas ļoti mazai grupai cilvēku Āzijas klosteros. Pārējiem nebija tiešas pieejas suttām. Ja tu biji laicīgais budists vai mūks, kas nezināja pāli valodu, tev bija jāpaļaujas uz citiem, lai varētu izprast Budas vārdus, tas bija kā filtrs caur citiem cilvēkiem. Tamdēļ radās šīs dažādās tradīcijas, kurās konkrēti skolotāji izplatīja Budas mācības, un tāpēc cilvēki gāja pie skolotājiem un izmantoja viņu padomus kā praktizēt, jo pašiem Budas mācības nebija pieejamas. Un tā ir nozīmīga problēma.

Tie no jums, kas ir lasījuši suttas, iespējams zināt, ka Damma (Budas mācības) jāmāca dzimtajā valodā. Austrālijā tā jāmāca angļiski, Taizemē – tajū valodā, Ķīnā – ķīniski, Norvēģijā – norvēģiski. Lai kur Damma tiek mācīta, tā jāmāca vietējā valodā, lai cilvēki var saprast, ko Buda patiesībā ir mācījis.

Šī ir viena no pamatlietām budisma praksē, bet mēs no tās esam aizgājuši ļoti tālu, jo līdz pat neselai pagātnei cilvēkiem nebija nekādas pieejas suttām. Pat šodien, piemēram Šrilankā, sinhalu valoda, kurā var lasīt suttas, ir ļoti cēla, formāla, ļoti grūti saprotama un ar daudz vārdiem un frāzēm no pāli valodas. Taizemē ir tā pati problēma, tajū valoda, kurā iztulkotas suttas ir formāla un grūti saprotama.

Ja mēs skatāmies uz pirmajiem tulkojumiem angļu valodā, apmēram pirms 100 gadiem, izmantotā valoda ir tāda, kas it kā aizved citā realitātē. Ļoti žēl, ka tā, jo tas nav tā kā Buda mācīja, proti, viegli saprotamā valodā, kas tika lietota Indijā tajā laikā.

Par laimi tagad parādās labi un uzticami tulkojumi modernā angļu valodā, kurus ir viegli un patīkami lasīt. Tas ir lieliski, jo atbilst tam kā Buda to vēlējis.

Tamdēļ mums ir jāizmanto šī izdevība lasīt suttas tagad, kad tās ir pieejamas, un mēģināt pašiem

izprast Budas mācības. Jo paļauties uz skolotāju var būt bīstami. Es pats esmu redzējis, ka skolotāji dara dažādas trakas lietas, viņi var izskatīties ļoti iedvesmojoši sākumā, harizmātiski, ļoti labvēlīgi, gluži kā magnēts cilvēkiem, bet vēlāk izrādās, ka iekšējās kvalitātes nav tik stabilas kā no ārpusē licies. Tad notiek savādas lietas, piemēram, mūki sāk iesaistīties romantiskās attiecībās vai sāk dzīvot ļoti greznu dzīvi. Protams, ja tā notiek, cilvēki, kuri bija uzticējušies, ļoti viļas un dažreiz zaudē savu ticību un vēlmi praktizēt, jo domā, ka budisms ir korumpēta reliģija, kas nedod nekādu labumu. Tas ir ļoti slikti, bet tas ir tas, kas var notikt, ja cilvēks paļaujas uz kādu skolotāju, nevis uz pašu Budu.

Dažreiz situācija nav tik slikta, piemēram, skolotāja mācības vienkārši nesakrīt ar Budas mācībām, tās ir nedaudz savādākas un rezultātā neved tajā virzienā, kurā mācīja Buda, nenoved pie dziļiem miera un svētlaimes stāvokļiem, kuri ir pieejami.

Šī ir daudz smalkāka problēma, jo dažreiz ir grūti zināt, vai prakse, ko skolotājs piedāvā ir īstā un pareizā. Un vienīgais veids kā to uzzināt, ir lasīt paša Budas vārdus un balstīties uz tiem, pieņemt tos kā galīgo atskaites punktu pārbaudot, vai mācības ir pareizas vai nē. Tas ir ļoti svarīgi. Protams, tas attiecas arī uz Ajahn Brahm mācībām, arī uz to, ko saku es. Jebkurš skolotājs jāpārbauda pēc šī kritērija.

Problēma, ko redzam, iemesls, kāpēc ir bīstami paļauties uz individuālu skolotāju, ir nepareizā patvēruma pieņemšana. Buda nekur nesaka, ka mums jāpieņem patvērums pie individuāliem skolotājiem, pilnībā uz tiem jāpaļaujas, un gadījumā, ja skolotājs izdara ko sliktu, mēs zaudējam visu ticību mācībām.

Patiesībā tas ir tiešā pretrunā ar patvēruma pieņemšanu budismā. Budistu patvērums vienmēr ir patvērums trīs dārgumos, kas ir Buda, Damma (Budus mācības) un Sanga (budistu mūku un mūķeņu kopiena). Ko tas nozīmē?

Patvēruma ideja nozīmē, ka mums ir kur vērsties pēc padoma, ka ir vieta, kur meklēt risinājumus dzīves problēmām. Tas ir brīnišķīgi, ka ir pieejams tāds gudrības avots, no kura smelties pēc palīdzības grūtā brīdī. Mācības mums var palīdzēt ne tikai grūtībās, bet arī vienkārši dzīves kvalitātes uzlabošanā, jo, ja arī mums ir laba dzīve, nekad nav tā, ka cilvēks nevar kļūt vēl mierīgāks, vēl laimīgāks. Mēs visi to vēlamies – mazāk problēmu. Un ja mēs varam atrast mācības, kuras mums var šajā ceļā palīdzēt, tad mums tās jāizmanto.

Patvērums ir pie Budas, Dammas un Sangas. Buda ir cilvēks, kas dzīvoja pirms 2500 gadiem. Diemžēl tagad mēs nevaram iet pie Budas un lūgt viņam padomu, jo viņš vairs nav mūsu vidū, bet tā vietā mēs varam vērsties pie viņa mācībām – pie Dammas. Tātad Buda un Damma apvienojas suttās, kuras mums šodien ir pieejamas. Tā ir vieta, kur mēs pieņemam patvērumu tagad – Budas un Dammas patvērums ir atrodams suttās. Tas ir svarīgi – divi no patvērumiem tieši norāda uz suttām.

Trešais patvērums ir Sanga, kas parasti ir mūki un mūķenes, bet tas nenozīmē, ka mēs pieņemam patvērumu pie kāda individuāla mūka vai mūķenes, tā ir mūku un mūķeņu kopiena, kas ir patvērums, jo viņi ir budisma tradīcijas nesēji, kopiena, kas specializējas budismā. Ja mēs esam slimī, mēs dodamies pie ārsta nevis pie santehniķa, gluži tāpat, ja mums ir garīga problēma, tad mēs dodamies pie Sangas, jo Sanga specializējas garīgajās mācībās un praktizē tās, cerams, cik vien labi iespējams.

Iemesls tam, ka Sanga ir tik spēcīga, ir kopienā atrodami mūki vai mūķenes, kuri savā praksē ir nonākuši ļoti tālu un dziļi izpratuši Budas mācības, un savā ziņā, viņi arī ir mūsu patvērums, jo tie, kas ir izpratuši Budas mācības ļoti dziļi, māca saskaņā ar paša Budas vārdiem. Viņi var izmantot savus vārdus un frāzes, kā arī izskaidrot nedaudz savādāk, bet viņi balstās uz to pašu Dammu. Tas atkal mūs ved pie Dammas, ko Buda atklāja pirms 2500 gadiem – suttām. Tātad pat Sangas patvērums norāda uz suttām. Te nu mēs esam: trīs dārgumi (Buda, Damma, Sanga), kuri norāda uz suttām, skaistajām mācībām, kuras šodien ir pieejamas.

Uz šo var palūkoties arī citādi: ja mēs iedomājamies, kādu skolotāju mēs vēlētos, tad mēs visi

vēlētos, lai viņš ir tāds, kas labi izprot mācības, ir laipns, līdzjūtīgs un gudrs. Visi vienmēr sacenšas par to, kurš skolotājs ir vairāk apgaismots. Ceļojot es satieku mūkus, mūķenes un laicīgos budistus, no kuriem ik viens apgalvo, ka viņu skolotājs patiesi ir apgaismots. Un tas ir dzirdams bieži. Pēc kāda laika jāsāk domāt, ka pasaulē ir ļoti daudz apgaismoto, tomēr ir jāatzīst, ka tam visam nevar uzticēties. Tikai kāda cilvēka apgalvojums, ka viņa skolotājs ir apgaismots, patiesībā neko daudz nenozīmē, jo mēs visi gribam, lai mūsu skolotājs ir apgaismots un kas īpašs, jo mums ir jāattaisno fakts, ka esam tā skolotāja sekotāji. Kāpēc sekot skolotājam, kurš nav ticis pats ar sevi skaidrībā? Tādejādi balstīties uz citu cilvēku spriedumiem nav gluži labi.

Un galu galā, pat ja mums ir skolotājs, ko pazīstam ilgu laiku, un esam redzējuši, ka viņa darbības ir tīras, skaistas, laipnas u.t.t., mēs nevaram zināt pavisam droši, vai viņš māca pareizi. Un šī ir problēma dzīvē.

Vienīgais cilvēks, kura apgaismību mēs varam pieņemt kā patiesu, bija pats Buda. Jo, ja Buda nebija apgaismots un nezināja, par ko viņš runā, tad viss, ko mēs saucam par budismu sabrūk un pazūd. Budisms vairs nevar eksistēt, jo visas mācības un visi skolotāji, kas mums ir, balstās tikai uz vienu – pieņēmumu, ka Buda patiesi bija apgaismots pirms 2500 gadiem, atmetot to, nekā nav.

Un tāpēc, pieņemot, ka Buda patiesi bija apgaismots, mums jāuzticas viņam un jālasa viņa mācības, jo tas ir tas, kam būtu jābūt pareizi, un viss ir jāsalīdzina ar to, un tikai tad, ja mācības saskan ar Budas vārdiem, mēs varam būt pārliecināti par to patiesumu, redzot, ka tās nav pretrunā ar paša Budas vārdiem. Šie ir daži veidi, kādos es jūs mudinu domāt par Dammu, nevis ļoti pievērsties skolotāju meklējumiem. Kaut arī man jāsaka, ka skolotāji ir ļoti svarīgi, un ir ļoti noderīgi just, ka tev ir skolotājs, kuram ir izpratne par lietām.

Budismā ir divas lietas, ko es uzskatu par ļoti iespaidīgām: pirmā ir tā, ka mums ir sena tradīcija jau 2500 gadus, kura ir pārbaudīta, un tas man šķiet ļoti iespaidīgi, ka mēs varam lasīt suttas, kuras ir tik senas, bet tajā pašā laikā tās liekas tik tuvas. Suttas, manuprāt, ir viens no balstiem, uz kura stāv budisma “celtne”. Otra lieta ir tā, ka šodien var sastapt cilvēkus, kuri praktizē šīs mācības un kā varam nojaust, piedzīvo tos rezultātus, par kuriem Buda runāja. Tātad šeit redzam kā mācību senuma un mūsdienu aspekti sanāk kopā, kas ir ļoti iespaidīga saplūšana.

Iedomājaties, ka jūs sastopat kādu guru, kurš pasludina sevi par apgaismoto, bet viņam nav nekādas tradīcijas, kurai viņš seko, viņš slavē tikai sevi un nelūkojas ne uz vienu citu kā piemēru. Tas vienmēr šķiet nedaudz savādi, ir sajūta, ka nevar īsti paļauties, jo tas izskatās drusku egoistiski, uz sevi centrēti. Bet ja mums ir sena tradīcija, kurā pat visaugstāk attīstītie garīgie meistari klanās Budas priekšā, tad tas ir ļoti iespaidīgi, jo norāda uz ego neesamību, kas ir ļoti noderīgi.

Šie ir tie iemesli, kāpēc suttas ir tik svarīgas.

Tagad es vēlētos jums parādīt, kā tas darbojas praksē.

Es vēlos jums atgādināt vienu stāstu, kas lasāms Ajahn Brahm grāmatā “*Atverot tavas sirds durvis*”. Šajā stāstā aprakstīts kā Ajahn Brahm ceļoja uz Centrālameriku, Meksiku, kur senā pagātnē dzīvoja Maiji. Maiji būvēja piramīdas, gan ne tik lielas kā Ēģiptē.

Ajahn Brahm stāsta, kā viņš devies uz piramīdām caur bieziem džungļiem, kuros varēja redzēt tikai dažus metrus uz priekšu. Kad viņš uzkāpa piramīdā, viņš redzēja plašu ainavu – ceļus, upes, citas piramīdas, un viņš atklāja, ka šī ir apbrīnojama metafora tam, kas notiek meditācijas praksē. Kad tu pirmo reizi piedzīvo dziļu meditāciju, tad tas ir kā pacelt sevi virs dzīves džungļiem, visām problēmām, visa, kas dzīvē notiek, un pēkšņi tu vari redzēt visapkārt un saprast dzīvi, saprast to kā mēs darbojamies kā cilvēki.

Man vienmēr licies, ka tā ir ļoti interesanta un iespaidīga līdzība. Un tad, vienu dienu es lasīju suttas un atradu citu līdzību. Es jums to nolasīšu, lai jums rodas priekšstats par suttām. Ir ļoti jauki runāt par suttām, bet tagad es jums piedāvāšu pašas suttas.

Šī ir līdzība no suttām:

Iedomāsimies augstu kalnu, netālu no ciema vai pilsētas. Divi draugi roku rokā tuvojas kalnam, viens no viņiem uzkāpj kalnā, bet otrs paliek lejā.

Tas, kurš atrodas lejā, saka savam draugam: “Draugs, ko tu redzi no kalna virsotnes?”

Otrs atbild: “Es redzu jaukus parkus, mežus, laukus un dīķus.”

Tas, kurš ir kalna lejā, saka: “Tas nav iespējams, ka tu to visu vari redzēt!”

Tas, kurš bija kalna virsotnē, nokāpj lejā, paņem draugu pie rokas un uzved viņu kalna virsotnē.

Pēc tam, kad draugs atvilcis elpu, viņš jautā: “Draugs, ko tu redzi no kalna virsotnes?”

Viņš atbild: “Es redzu jaukus parkus, mežus, laukus un dīķus.”

Otrs saka: “Draugs, tu teici, ka tas nav iespējams redzēt to visu no kalna virsotnes, bet tagad tu saki, ka tas ir iespējams.”

Uz to draugs atbild: “Draugs, šis lielais kalns man traucēja redzēt to, kas ir saredzams.”

Šī ir līdzība no suttām, un suttā tas notiek pēc diskusijām par meditāciju, kurā mūks sacījis princim, ka Budas mācībās ir iespējams sasniegt dziļus meditatīvus stāvokļus, prāta vienotību, uz ko princis atbildējis, ka tās ir blēņas un tas nav iespējams.

Uz to Buda atbild mūkam:

“Protams, ka princis nevar to saprast, jo lielais kalns, kas te ir metafora nezināšanai, maldiem vai 5 šķēršļiem, traucē viņam redzēt, un tikai tad, kad tu tiec kalna virsotnē, tu vari redzēt un saprast, kas notiek.”

Man tas likās ļoti iespaidīgi, kad es šo suttu lasīju.

Es vēl joprojām nezinu, vai Ajahn Brahm bija lasījis šo suttu un neapzināti to izmantojis savās mācībās vai arī vienkārši sagadījās tā, ka mācības ir identiskas. Man jau tā patika Ajahn Brahm līdzība, bet lieta tāda, ja tas pats nāk no Budas vārdiem, tas piešķir mācībai daudz lielāku autoritāti, spēku, un tu aptver tā nozīmību, kā arī tas tev ļauj cienīt Ajahn Brahm kā skolotāju, redzot, ka veids kā viņš māca ir tik tuvs Budas vārdiem.

Šis ir viens no iemesliem, kāpēc suttas ir tik noderīgas, jo varam pārbaudīt, kurš ir patiesi izpratis Budas mācības. Tas nenozīmē, ka mums jānosoda vai jācildina tas vai cits skolotājs, taču suttas dod mums labu priekšstatu, kam uzticēties. Tam ir nozīme, jo ir cilvēki, kuriem var uzticēties un ir tādi, kuriem nevar uzticēties. Daži ir labi meditētāji, daži – nē, daži ir gudri, daži – nē. Tas nenozīmē, ka mums jāklūst apbēdinātiem vai negatīviem, ja kāds nav gudrs. Tāda ir realitāte, tas arī viss. Ir svarīgi būt nojausmai, kam uzticēties. Tas it tas, ar ko suttas palīdz. Šis ir ļoti vienkāršs veids kā redzēt, jo līdzības ir identiskas. Bieži tas nav tik vienkārši, bet iepazīstot suttas mēs sākam veidot savus spriedumus par lietām, kas ir ļoti labi.

Viena lieta, ko es gribu pieminēt, ir Budas vārdi par nākotnes briesmām budismam. Viņš teica, ka viens no apdraudējumiem Dammai būs cilvēku vēlme un interese klausīties un izprast dzejnieku, ne-budistu, arī Budas mācekļu runāto, bet cilvēkiem nebūs interese klausīties un izprast Budas dziļās mācības, kas saistītas ar tukšumu.

Šie Budas vārdi rezumē to, kas noticis lielā daļā no budisma pasaules, kur cilvēki bieži nav ieinteresēti klausīties Budas vārdus suttās, bet bieži klausās citus skolotājus, kuri ir tikai Budas mācekļi. Tas ir apbrīnojami, ka šis teksts ir atrodams suttās, un tas parāda, cik Buda bija tālredzīgs savā izpratnē par budisma virzību nākotnē.

Par laimi, tagad daudzviet pasaulē ir novērojams, ka cilvēki lasa suttas, kas ir lieliski. Piemēram, garīgās literatūras izdevniecības *Wisdom Publications* visvairāk izpārdotās grāmatas ir suttu kolekcijas, kas tiek izpārdotas tūkstošos eksemplāru. Šāda attīstība, manuprāt, ir ļoti atbalstāma.

Es gribu pieskarties vēl vienam ļoti svarīgam jautājumam, kas var veicināt uzticēšanos tam, ka

suttas tiešām ir Budas vārdi. Lasot suttas cilvēki var jautāt: “Kā es varu zināt, ka tie ir Budas vārdi?” Un tas ir ļoti svarīgs jautājums, jo mūsdienās ir pieejami daudz pētījumi, ko veikuši dažādi pētnieki, lingvisti un budologi.

Es apkopošu šajos pētījumos atklāto. Ir ļoti svarīgi šos pētījumus ņemt nopietni, jo, ja Budas vārdi ir tik ļoti svarīgi, tad ir ārkārtīgi svarīgi būt pilnīgi godīgiem par to, kur mēs varam atrast Budas vārdus. Mēs nevaram atļauties sevi mānīt un izlikties.

Kā mums zināt, ka kaut kas ir Budas vārdi?

Viens no spēcīgākajiem veidiem kā mēs to varam zināt ir sekojošs:

Budas mācības ir saglabājušās dažādās tradīcijās ļoti ilgu laika posmu, Budas vārdi tika saglabāti ķīniešu, tibetiešu, sanskrita, pāli, kā arī dažās jau mirušās valodās, piemēram, sogdiešu un hotaniešu valodās, kas ir turku valodas, kuras eksistēja Centrālāzijā apmēram pirms 2000 gadiem. Šajās valodās mācības tika saglabātas. Interesanti ir tas, ka šīs dažādās budisma sekta, kuru rezultātā šie tulkojumi uz dažādām valodām tapa, izšķīrās pirms apmēram 2200 gadiem, kas nozīmē, ka mācības, ko mēs šodien atrodam ķīniešu valodā un tās, ko atrodam pāli valodā, ir bijušas šķirti 2200 gadus. Apbrīnojami ir tas, ka salīdzinot ķīniešu tekstus ar pāli tekstiem redzam, ka tie ir gandrīz identiski pēc 2200 gadu atšķirtības. Tie nav pilnīgi precīzi vienādi, ir nelielas izmaiņas. Tas ir neticami un iespaidīgi, un tas mums dod ļoti spēcīgu pamatu zināt, ka tas, kas mums šodien ir, patiesi ir Budas mācības. Mēs esam gandrīz Budas laikā, kad šie teksti izšķīrās, un tie vēl joprojām ir gandrīz vienādi.

Ir vēl cits aspekts: tās mācības, kas ir kopīgas ķīniešu, pāli un sanskrita tekstos, ir pirmatnējās mācības, jo tas norāda uz vienu pirmavotu, no kura dažādo skolu mācības nākušas pirms sašķelšanās. Tātad ir viegli redzēt to, kas ir un kas nav Budas vārdus.

Rezumējot var teikt, ka mācības, kas atrodamas Pāli kanonā, ir pašas pirmatnējās mācības, kas mums ir pieejamas šodien. Dažreiz var izmantot Ķīniešu kanona tekstus, lai varētu pielabot dažas kļūdas, bet vispārīgi runājot, 4 lielie sējumi no Pāli kanona (Garās Runas, Vidējā Garuma Runas, Saistītās Runas un Numurētās Runas) ir vieta, kurā mēs atrodam Budas vārdus.

Es jūs mudinu paņemt tās grāmatas un sākt tās lasīt. Es domāju, ka jums suttas liksies iedvesmojošas, kaut arī dažreiz jums būs grūti saprast to saturu, un tāpēc arī skolotāju palīdzība ir noderīga. Es nesaku, ka skolotāji galīgi nav vajadzīgi un jālasa tikai pašiem, bet kad jūs paši sākat lasīt suttas, jūs iegūstat patstāvību, un esat spējīgi izprast un izvērtēt paši, par ko iet runa. Iegūt tādu patstāvību budismā ir ļoti iespaidīgi, un just, ka tu esi budists, kas pats vada savu dzīvi, ir lieliski. Protams, tas ir labi un noderīgi, ja ir skolotājs, bet tai pat laikā jums ir arī šis neatkarīgais avots, ko izmantot. Nedomājiet, ka šīs mācības ir ļoti grūti lasāmas. Dažreiz cilvēki domā, ka suttas ir ļoti pacilātas, un kā gan es, parasts cilvēks varētu ko tādu saprast. Suttas nav tik grūti saprast, tās domātas parastiem cilvēkiem, tie bija parasti ļaudis, kas kļuva par mūkiem un mūķenēm, kļuva apgaismoti Budas laikā un sasniedza dziļus meditātīvus stāvokļus. Mēs neesam savādāki kā tie cilvēki, ja viņi varēja saprast, mēs arī varam, ja mēs varam saprast, arī viņi varēja.

Kad sāk lasīt suttas var ievērot, ka tās ir savādākas nekā grāmatas, ko lasām šodien, piemēram, suttās ir daudz atkātojumi. Tam par iemeslu ir mutvārdu tradīcija, bet kad pierodam pie tā stila, redzam, ka suttas uzrunā mūs ļoti tieši. Suttās ir vienkāršas un praktiskas mācības, kuras var izmantot dzīvē. Dažreiz tās ir ļoti skaistas un izteismīgas. Suttās ir ļoti daudz līdzību, kas ir ļoti izteismīgas un tās lasot tu jūties iedvesmots, emocionāli pacilāts un priecīgs. Lasot suttas mēs varam gūt ne tikai intelektuālu izpratni, bet arī tādu kā garīgo barību, kas mūs iedvesmo un rada mūsos vēlmi meditēt un praktizēt budismu. Tas viss ir atrodams suttās.

Un tad, kad jūs klausāties Ajahn Brahm Dammas runu, jūs to saprotat daudz dziļāk, ja pirms tam esat lasījuši suttas. Dažreiz cilvēki saka, ka Ajahn Brahm runās ir tikai stāsti un joki, bet tajā visā ir arī daudz nopietnas Dammas, kas ievīta stāstos un jokos. Lai varētu uztvert dziļo Dammu, kas tiek pasniegta, ir ļoti noderīgi lasīt suttas. Tādejādi viss kļūst daudz skaidrāks. Ja jums ir kādas

neskaidrības par suttās izlasīto, tad ir iespēja vērsties pēc padoma pie mūkiem, bet pēc kāda laika, kad, piemēram, es vadu suttu nodarbību, jūs varat izlabot manas kļūdas, jo jūs paši jau zināt suttas ļoti labi.

Es jums nolasīšu vēl vienu suttu, kas ir ļoti brīnišķīga un man tā ļoti patīk. Arī šī sutta ir par kalniem, man ļoti patīk kalni, šķiet, ka daudziem tie patīk, jo kalni ir cēli, lieli, smagi, spēcīgi, kā arī tie sniedz iespēju skaistam skatam uz pasauli. Sutta sākas šādi:

‘Svētītais Kungs (Buda) saka Kosalas karalim Pasenadi (viens no Budas laika karaļiem) :

“Kā tu domā, karali, ja vīrs atnāktu pie tevis no austrumiem, tāds, kas ir uzticams, un viņš tev teiktu: “Patiesi, karali, tev jāzina šis, es nāku no austrumiem, tur es redzēju milzīgu kalnu, mākoņu augstumā, tuvojamies un ceļā sagraujot visas dzīvās būtnes. Dari, kas darāms, karali!”

Otrais vīrs nāktu no rietumiem, trešais – no ziemeļiem, ceturtais – no dienvidiem, tāds, kas uzticams, un tev teiktu: “Patiesi, karali, tev jāzina šis, es nāku no dienvidiem, tur es redzēju milzīgu kalnu, mākoņu augstumā, tuvojamies un ceļā sagraujot visas dzīvās būtnes. Dari, kas darāms, karali!”

Ja, karali, šādas briesmas rastos, šāda drausmīga cilvēka dzīves iznīcināšana, cilvēka stāvoklis, ko tik grūti iegūt, kas būtu darāms?”

Karalis atbild:

“Ja, godājamais kungs, šādas briesmas rastos, kas gan cits būtu darāms, kā dzīvot pēc Dammas, dzīvot tikumīgi un darīt derīgas un teicamas lietas.”

Buda saka: “Es tevi informēju, karali, es tev pasludinu, karali, novecošana un nāve tev tuvojas, kad novecošana un nāve tev tuvojas, karali, kas būtu darāms?”

Karalis atbild:

“Kad novecošana un nāve man tuvojas, godājamais kungs, kas cits būtu darāms, kā dzīvot pēc Dammas, dzīvot tikumīgi un darīt derīgas un teicamas lietas.”

“Tā tas ir, karali, tā tas ir, karali! Kad novecošana un nāve tev tuvojas, kas cits būtu darāms, kā dzīvot pēc Dammas, dzīvot tikumīgi un darīt derīgas un teicamas lietas.”

Gluži kā kalni no cieta akmens, masīvi, kas sniedzas līdz pat debesīm, satuosies kopā no visām pusēm, sagraujot visu četrās pusēs. Tā arī novecošana un nāve tuvojas dzīvām būtnēm, neviens netiek saudzēts ceļā, bet tiek sagrauts viss.’

Man šī sutta ļoti patīk, jo tā ir izteismīga un iespaidīga, man parādās zosāda, kad to lasu, un tā liek ļoti skaidri saprast, ka mēs visi dodamies novecošanas un nāves virzienā. Manuprāt, līdzība ir ļoti iespaidīga. Protams, jums tas var liekties savādāk, tāpēc jums pašiem jālasa suttas, lai atrastu to, kas patīk jums un iedvesmo jūs!

Šī bija mana vakara runa.

Vai kādam ir kādi jautājumi vai komentāri? Nebaidieties uzdot muļķīgus jautājumus, šeit tas ir atļauts. Parasti šeit ir ļoti labi jautājumi. Vai visi ir laimīgi?

Jautājums no publikas: ”Ko darīt, ja skolotājs, kas licies labs, vēlāk izrādījies ne tik labs?”

Pirmā lieta, ko var darīt, ir, vērsties pie skolotāja un norādīt viņam uz kļūdām, pavaicāt, kāpēc viņš māca to, kas nav saskaņā ar Budas mācībām. Varbūt var atklāties, ka ir noticis pārpratums, un ja viņš ir labs skolotājs, viņš ņems vērā norādes uz kļūdām un varbūt mainīsies nākotnē. Tas ir viens veids kā redzēt, ar kādu skolotāju ir darīšana, un tādējādi tas, kas izskatījies slikti, var izrādīties kas gluži labs.

Otrkārt, ja kaut kas noiet greizi, tad tu aptver, ka tu esi kļūdījies, un tu vairs neņem tik nopietni tā skolotāja mācības. Pat, ja skolotājs kaut ko dara nepareizi, iespējams, ka ir lietas, ko viņš dara labi,

varbūt kāda meditācijas tehnika, kas ir noderīga. To var turpināt praktizēt, bet šī pieredze liek kļūt nedaudz skeptiskākam par viņa mācībām, zinot, ka tās jāsalīdzina ar suttām, lai pārlicinātos, vai mācības ir pareizas. Iespējams, uzticēšanās vairs nebūs tik spēcīga kā bija pagātnē, un tas ir labi. Vēl kāds jautājums?

Jautājums no publikas: "Suttu ir tik daudz, ar ko sākt?"

Es domāju, var sākt ar *Numurēto Runu Antoloģiju (Anguttara Nikāya)*, jo tur apkopotas labākās suttas no tā sējuma.

Bet parasti ir labi sākt ar *Majjhima Nikāya (Vidējā Garuma Runas)*, jo tajās bieži ir ne tikai mācības, bet arī stāsti no vēsturiskās puses, kas dod priekšstatu par tā laika dzīvi. Šajā sējumā mācības ir ļoti daudzveidīgas, no pamatmācībām līdz pat augstākajām mācībām. Jauka lieta lasot suttas ir tā, ka nav jālasa no vāka līdz vākam, var lasīt jebko, kas iedvesmo tajā brīdī. Majjhima Nikāya ir ļoti labi anotēta, paskaidrota. Šī sējuma suttām ir ievadi ar skaidrojumiem, kā arī sniegts visu suttu kopsavilkums, kuru var izmantot, lai izlemtu, kuru suttu attiecīgajā brīdī ir vēlme lasīt.

Vēl var sākt ar Budistu dzeju. *Dhammapada* ir pati iemīļotākā, visi to lasa. Tai ir ap 60, 70, 80 angļu variantu. Tajā ir ļoti daudz skaistas dzejas, kas var būt ļoti iedvesmojoši. Tajā var atrast ļoti viegli saprotamu dzeju, piemēram, par to kā prāts ir visu lietu priekšgājējs, kā arī daudz citu skaistu tēmu.

Var mēģināt abus, dažreiz dzeja ir jauki, dažreiz suttas prozā ir jauki. Var klausīties arī suttu lasījumus tiešraidēs no Pērtas (<http://dhammaloka.org.au/dhammaloka-live.html>). Bieži suttu lasījumi tiek izsludināti iepriekš, kas dod jums iespēju izvēlēties to klausīties vai nē, atkarībā no tā, vai izvēlēta sutta jums patīk vai nē.

Jautājums no publikas par suttu nodarbībām un mācīšanos.

Ir brīvi pieejamas daudz suttu nodarbības, Bhikkhu Bodhi, Ajahn Brahm vada suttu nodarbības, arī es (Ajahn Brahmali).

Klausīties suttu lasījumus ir vairāk iedvesmojoši nekā tos tikai lasīt tad, ja cilvēks, kas pasniedz suttas, ir ar lielu autoritāti, ļoti mierīgs, laimīgs un ar dziļu izpratni; pateicoties tam klausīšanās ir pavisam citāda. Es domāju, ka tas ir viens no iemesliem, kāpēc Budas laikā viņa paša runas bija tik iespaidīgas. Protams, tas ir atkarīgs no cilvēka, citi ir iedvesmojoši, citi nav. Tamdēļ abi ir labi, gan klausīties, gan lasīt pašiem. Dažreiz pēc jaukas meditācijas var lasīt suttas un just, cik mācības ir brīnišķīgas un skaistas, un tas dod laimes un prieka izjūtu. Jums vienkārši ir jāmēģina un jāredz kā tas iedarbojas uz jums.